

Janni Härmälä

PESÄNRAKENNUS

Kuvataiteen koulutusohjelma
2013

Pesänrakennus

Härmälä, Janni

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutusohjelma

Toukokuu 2013

Ohjaaja: Hautala, Päivi-Maria ja Velhonoja, Matti

Sivumäärä: 21

Liitteitä: 0

Asiasanat: installaatiot, psykologia, pesät, hevonen, hevosen jouhet

Opinnäytetyön taiteellisessa osuudessa rakennettiin Rauman taidemuseon kellariin Synty-niminen installaatio. Kirjallisessa osuudessa kuvattiin ja analysoitiin teoksen koko valmistumisprosessia sekä henkisiä ja psykologisia elementtejä työn ja työskentelyn taustalla.

Kirjallisessa osuudessa kuvattiin syyt teoksen syntyyn, prosessin haasteet sekä teoksen valmistumisen vaikutukset tekijään. Teksti kirjoitettiin ensimmäisessä persoonassa, kahdella tasolla. Vuoroin kuvattiin konkreettista fyysistä työskentelyä, vuoroin taiteilijan mielenliikkeitä tekemisen taustalla. Kirjoitustyylinä käytettiin asiatekstin ja vapaamman runollisen kielen vuorottelua, pyrkien kuitenkin säilyttämään kokonaisuus kirjallisesti eheänä.

Taiteilijan työskentely ja ajattelu kuvattiin hyvinkin intiimisti, prosessi pyrittiin välittämään lukijalle mahdollisimman autenttisenä. Alussa kuvattiin halu rakentaa kellariin vertauskuvallinen pesä, joka koostuu taiteilijan lapsuudenkodin materiaaleista: hevosenjouhista ja hevosrehun suojaverkosta. Installaation tukirakenteen valmistumista sekä sisäseinien punontaa taustoineen ja materiaalihankintoineen kuvattiin askel askeleelta. Lopussa kuvattiin yllättäviä vastoinkäymisiä ja taiteen tekemiselle tyypillisiä epäuskon vaiheita. Työn siirtäminen ja kokoaminen itse näyttelypaikalle sekä yleisön osallisuus tuotiin esille myös omina tärkeinä vaiheinaan prosessissa.

Kirjallisessa osuudessa pyrittiin kuvaamaan taiteilijan pohdinta liittyen hänen suhteeseensa lapsuudenkotiinsa, sekä hänen pyrkimyksensä luoda terve suhde niin jumalallisiin voimiin kuin lähimmäisiinsäkin.

NESTBUILDING

Härmälä, Janni

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in fine arts

May 2013

Supervisor: Hautala, Päivi-Maria and Velhonoja, Matti

Number of pages: 21

Appendices: 0

Keywords: installations, psychology, nests, horse, horsehair

In the artistic part of the degree work an installation called Birth was built in the cellar of Rauma art museum. In the literary part was described and analyzed the whole process of making the artwork, and the spiritual and psychological elements behind the work.

The reasons of making this piece, challenges in the process and the influences the work had on the artist were described in the literary part of the degree work. The text was written in first-person, on two different levels. The concrete physical work was described in turns with the artist's thoughts behind her actions. The writing altered between pragmatic text and more poetic style, still aiming to maintain the style intact.

The working and contemplating of the artist were described very intimately; the goal was to provide the reader with an authentic view of the process. The desire to build a metaphorical nest, which would be built of artist's childhood home materials: horsehair and a certain type of net used to cover horse feed, was described in the beginning. The making of the supporting structure of the installation, and the plaiting of the inner walls, with their background information and gathering of the material were described step by step. In the end sudden hardships and typical artistic disbelief were portrayed. Moving and rebuilding the artwork to its final location, and the involvement of the audience were brought out as their own parts of the process.

In the literary part the goal was to describe the artist's deliberation considering her relationship with her childhood home, and her aim to create a healthy relationship with divine powers and her loved ones.

SISÄLLYS

ALKU.....	5
HÄNNÄT.....	5
HUONEEN LUURANKO.....	7
ENNEN KAIKKEA MINUN PITÄÄ NYT PÄÄTTÄÄ MITEN SUHTAUDUN.....	9
PUNON KUIN MUINAISET NAISET.....	10
SEITSEMÄN SYÖVÄÄ HEVOSTA.....	11
PYRKIMYS TAIVAASEEN.....	12
VALO.....	13
HEVOSEN KUOLEMA.....	14
ELÄN UNELMAANI.....	16
KAUHU.....	17
PURKU JA UUELLEENRAKENNUS.....	18
IRROTTAMINEN, ANTAMINEN.....	20
KIITOS.....	21

ALKU

Olen tullut pisteeseen, josta eteenpäin päästäkseni minun on katsottava taaksepäin.

Aion tehdä Rauman taidemuseon kellariin installaation.

Rakennan pesän.

Uumenen, syöverin, piilopaikan. Piilotajunnan. Rakennusmateriaalina minulla on lapsuuteni.

Olen kasvanut kiereen. Olen epätoivoinen. Minun on palattava takaisin. Etsin uuden tien. Elvytän itsessäni sen, mikä on hyvää ja kaunista. Hankin peilin joka ei vääristä. Installaatioissani tämä kaikki saa visuaalisen muodon. Tutkin syntysijaani. Yritän ymmärtää.

Minulla ei ole vaihtoehtoja.

Jos tuntee jonkin asian synnyn, syntysanat, sitä voi hallita.

Kellari on pieni kiviportailta maan alle laskeutuva tila, jossa on maalattia ja vanhat kiviseinät. Seiniin ja kattoon ei saa kiinnittää mitään, joten rakennan kellarin sisään toisen huoneen. Materiaalit tulevat liittymään lapsuudenkotiini, vanhempieni hevostilaan. Käytän ainakin hevosenjouhia, verkkoa, jolla suojataan hevosrehupaaleja sekä ääntä, joka syntyy kun tallillinen hevosia ruokailee samanaikaisesti. Ehkä sahanpurua... Ehkä vielä jotain muuta?

HÄNNÄT

Minulle hevoset ovat muodostuneet lapsuuteni ja lapsuudenkotini symboleiksi. Hevoset ovat taakka, ahdistus ja samalla suurin rakkaus. Kun työskentelen hevosmateriaaleilla, työskentelen samalla erittäin syvillä minuuden rakennusaineilla.

Ristiriitaisia tunteita. Kokonaiskuvan puute...

Valitsin hevosesta materiaalikseni jouhet. Olen käyttänyt niitä ennenkin yksittäisissä teoksissa. Ainoa paikka, josta saan jouhia riittävän määrän lopputyötäni varten, on teurastamo. Lähin on Liha Hietanen Oy Sastamalassa, joka on myös Suomen suurin hevosten vastaanottaja. Sovin Hietasen kanssa, että saan hakea heiltä hevosenhäntiä ilmaiseksi, jos tuon vaihtokauppana jouhista tehdyn taideteoksen. Hännistä perittiin tavallisesti maksu, koska ne aiheuttavat ylimääräistä leikkelytyötä.

Minulle ei anneta pelkkiä jouhia, vaan koko häntä tyvestä asti leikattuna lihankappaleineen ja luineen. Häntäluu kulkee hyvän matkan hännän sisällä, saksin itse jouhet irti.

Joudun hakemaan häntiä monta kertaa, lähes viikoittain. Tarvitsen niitä valtavat määrät. Soitan Hietaselle aina maanantaina ja ilmoitan tulevani perjantaina. Yleensä saan noin kolme jätessäkillistä, hännät on kerätty kaikista neljän päivän aikana tulleistavista hevosista. Useimmat ovat lämminveristen mustia häntiä, jonkun verran saan myös suomenhevosten ja erinäisten ratsu- ja poniroitujen vaaleita ja ruskeita jouhia.

Lopulta en enää edes erikseen soita ja ilmoita tulostani. Sovimme, että tulen joka perjantai. Annan Hietaselle toisen taideteoksen.

Aina ajaessani Kankaanpäästä teurastamolle, noin tunnin matkan, on minut vallannut omituinen tunne. Kuin olisin poistunut arkitodellisuudesta johonkin hyvin kauas. Ja aina on tapahtunut jotain merkityksellistä: outoja näkymiä, kohtaamisia, sattumia...

Kerran näin teurastamon vieressä luonnottoman monta korppia. Ne lentelivät jätelavun ympärillä.

Saksin jouhet irti lihasta koulun takapihalla muovihanskat kädessä jätessäkkien päällä. Sakset ovat kovilla. Jotkut hännät ovat verisiä ja veri valuu kohti viemäriä. Häntien verisyys riippuu siitä, onko hevosesta valutettu veret kunnolla ennen hännän irrotusta. Toisinaan joudun lopuksi huuhtelemaan pihan. Hännät haisevat kalmalle, sama haju kuin teurastamossa, nostaa palan kurkkuun. Huuhtelen hännät perusteellisesti työhuoneeni tilavassa lavuaarissa tulikuumalla vedellä. Tämä näköjään riittää poistamaan kalmanhajun. Välillä koko lavuaari ympäristöineen on verestä kirkaanpu-

nainen. Kuin olisin tappanut jonkun. Kova siivoaminen jälkeensä. Joistain hännistä irtoaa sunnattomat määrät likaa, riippuen miten hevosta on hoidettu sen elinaikana. Rotu, perimä, ravinto ja elinolosuhteet vaikuttavat jouhen laatuun. Hännistä voi lukea paljon.

Kun jouhet ovat kuivuneet työtilani lattialla, jäljellä on tavallinen hevosen haju. Haluan hajuelementin osaksi työtäni.

HUONEEN LUURANKO

Hankin itselleni puuta ja palkkaan apumiehen.

Huoneen kooksi tulee noin 240cm x 170cm x 130cm.

Haluan tilan olevan ahdas ja matala, lähes liian pieni, varsinkin muille.

”Voitte vieraillla, mutta ette jäädä. Tämä on minua varten.”

Haemme peräkärriellä paksumpaa palkkia ja ohuempaa lautaa kankaanpääläiseltä puutavaramyyjältä. Kun tuomme puun työtilaani, se alkaa kuivuttuaan vääntyä kiero. Tätä emme ymmärtäneet ottaa huomioon. Rakennamme silti kehikkoani sinnikkäästi, kohta kohdalta. Kyselemme ohjeita kulmarauodoista, ruuveista ja puiden asettelusta milloin keneltäkin. Puutavaramyyjä, rakennustarvikemyyjä ja veistopettaja neuvovat meitä. En ole eläissäni rakentanut mitään. Kun koossa on neljä pystypuuta, neljä puuta maantasassa ja neljä yläreunoissa, kierot puut vetävät koko kehikon silminnähdän vinoon.

Minuuteni tukiranka on kiero.

Onneksi se on kestävä.

Rakenteet tulevat lopulta kuitenkin jäämään piiloon...

Näin alkaa matka alkuperääni. Aineettomaan paikkaan, jossa minä synnyin, jossa minut rakennettiin. Tämä teos on syntysanani. Tutkin mistä koostun. Editoin itseäni. Olen nyt välittömässä kosketuksessa henkilökohtaisen dualismini kanssa. Joudun katsomaan sitä, ja totean...

Lapsuus ja alitajunta. Molemmat ovat jotenkin olemuksemme ja olemisemme alla, taustalla, takana. Voimavara ja kirous. Rakennusmateriaali. Onko väliä rakastaako vai vihaako omaa materiaaliaan.

Ilmeisesti jotenkin tutustun omaan alustaani, katson sitä nyt etäältä, analyttisenä. Ja olen täynnä tunteita.

toivo

kauhu

tyhjiys

Luulin, että tunnen itseni. Enkä tunne. Näen vuoroin molemmat ääripäät, parhaat ja hirveimmät puoleni. Kokonaiskuvasta minulla ei ole mitään käsitystä.

Silmäni ovat auki vain vuoren huipulla ja suon pohjassa.

En voi kuolettaa mitään mikä minussa jo on.

Voin sulattaa ääripäät yhteen, olla yksi. Fuusio.

Henkinen sisällissota tuottaa hankaussähköä, joka tuottaa pimeitä voimia.

On löydettävä toinen tila, toinen reitti.

Teemme lopulta hyvien ohjeiden mukaan tukilautoista ristikot kaikille sivuille. Pait-si ovipäätyyn. Työnnän kaikin voimin vatupassi kädessä pystyvuuta suoraksi kun apumies ruuvaa lautoja kiinni. Ja lopulta koko rakennelma suoristuu. Se näyttää hyvältä. Se näyttää siltä kuin rakentaja olisi tiennyt mitä on tekemässä.

Kiitos.

ENNEN KAIKKEA MINUN PITÄÄ NYT PÄÄTTÄÄ MITEN SUHTAUDUN

Aion järjestää kulun installaatioon niin, että koko rakennelman ulkopuoli peitetään. Eli katsoja laskeutuu rappusia kellariin, ja jonkin käytäväntapaisen kautta humpsahattaa sisään huoneeseen. Sisällä seinät, katto ja lattia on vuorattu eri materiaalein.

Etsintöjen jälkeen löydän keinon kiinnittää materiaali seiniin: katiskaverkkoa. Joudun nyt ratkaisemaan seinien visuaalisen luonteen. Mitä kaikkia materiaaleja valitsen. Miten ne asettelen. Miten näen itseni. Kuka minä olen.
...tämä kaikki aiheuttaa viikkokausien pohdintaa.
Minua pelottaa.

Lopulta päädyn vain jouhiin ja kauniisti kimaltavaan vihertävään verkkoon, jota pidetään hevosrehupaalien päällä suojaamassa paalin muovipintaa. Isäni valmistaa työkseen säilöheinää.
Verkko on aiemminkin ilmaantunut symbolina taiteessani. Nyt teen sen harmittomaksi.

Päätän, ettei minun tarvitse käyttää kaikkia mahdollisia materiaaleja, mitä minulla on tarjolla.
Mitä minulle on tarjottu.
Ei.
Otan mitä haluan. Minä muokkaan syntysanojani. Otan mitä tarvitsen.
Tämä on rituaali. Siirtymäriitti.
Valkoista magiaa.

PUNON KUIN MUINAISSET NAISET

Kiinnitän 60cm leveää katiskaverkkoa liuskoina seiniksi. Toivon, että pystyn purkamaan liuskat yksitellen kuljetusta varten. Koko teos on suunniteltu purettavaksi ja uudelleen rakennettavaksi.

Istun alas ja alan punoa jouhia ja verkkoa rautalankasilmäkkeisiin. Tässäkin vaiheessa joudun ponnistelemaan löytääkseni oikean tekniikan. Aukkoja ei saa jäädä, katiskaverkko ei saa jäädä näkyviin mistään kohdasta. Mieleepi tulee jokin muinainen matonvalmistus, jossa kudetta punotaan käsin loimilankojen yli ja ali. Jälki muistuttaa kuitenkin enemmänkin tyyliteltyä linnunpesän seinää.

Hevosen haju on jäänyt pysyvästi työtilaani. Jouhia on kaikkialla.

Punonta on hidasta. Huomaan pian miten se alkaa koetella kärsivällisyyttäni. Sormet ovat kovilla, välillä saan haavoja. Joudun epätoivoon. Lähden pois. Tulen takaisin. Joudun epätoivoon.

Istuessani punomassa en pääse pois ajatuksistani. Tunnen tyhjyyttä, suunnatonta tyhjyyttä. Minua ahdistaa. Rintakehää painuu kasaan. Tuntuu etten saa enää ilmaa, hengitän pelkkää hevosenhajua.

Kädet tekevät työtä, mieli on alttiina kaikelle jolta se haluaisi paeta.

Välillä huomaan, että olen vältellyt työtilaani monta päivää. Sitten taas palaan ja jatkan.

Ennen pitkään ahdistus hälvenee, kuin itsestään, heti kun hyväksyn sen olemassaolon. Kun lakkaan olemasta maailman suurin pelkuri.

Istun tyhjyydessä
se leijailee ympärilläni kuin kotonaan

Kun katson tyhjään
siellä ei ole mitään

Paksu seinämassa kohoaa huomaamatta. Käteni ottavat punonnan omakseen. Tunteet makaavat selällään lattialla.

SEITSEMÄN SYÖVÄÄ HEVOSTA

Nauhoitan useita ottoja ruokailevien hevosten ääntä vanhempieni toisessa tallissa. Minulla on koulun hyvä kaksimikkinen äänityslaitte, johon olen vielä liittännyt kaksi laulumikrofonia pitkillä piuhoilla. Jälleen kerran olen saanut korvaamattoman avun äänentoistoon, nauhoitukseen ja äänen editointiin liittyvissä asioissa, joista en alun perin tiennyt mitään.

Pyrin saamaan yhden monipuolisen ”pohjaäänen”, jonka päälle lähdän editoimaan kokonaisuutta. Haluan äänen olevan tasainen rouskutuksen ja tallikolinan massa. Viisitoistaminuuttinen ja luuppaava. Tavoittelen meditatiivisuutta, outoutta, turvallisuutta ja uhkaa. Nauhoitan myös soolo-otoksia yksittäisiltä hevosilta eri päivinä ja eri ruokinta-aikoina, jotka tulen editoimaan pohjaäänen päälle. Välillä ne syövät kauraa, välillä heinää, välillä porkkanoita. Huomaan jokaisen hevosen pureskeluäänen olevan erilainen. Toisinaan saan taltioitua hörinää, pärskähtelyä, ulostamista.

Tämä kaikki on niin tuttua. Tämä oli minulla äidinmaidossa.

Kuunnelllessani ääntä myöhemmin huomaan nauhoittaneeni pohjaäänen liian hiljaisella volyyymilla. Teen nauhoituksen uudestaan kun seuraavan kerran menen vanhempieni luokse. Ensimmäisellä kerralla jätin laitteet pyörimään ruokinnan jälkeen talliin ja lähdin itse pois. Nyt olen itse paikalla koko ruokinnan ajan ja kuulen kaiken minkä laitekin. Äitini jakaa ensin säilöheinät kottikärryistä, sitten kaurat ja porkkanat ruokintakärryistä. Hän järjestelee tallia ja suorittaa iltatoimia.

Yhdellä hevosella on niin intensiivinen tapa syödä, että karsinan seinässä kiinni olevan ruokakupin saama kyyditys heiluttaa koko seinää ja karsinan ovi kolisee koko nauhoituksen ajan.

Koko tapahtuma kestää tasan viisitoista minuuttia.

Kaikki on täysin autenttista.

Myöhemmin saan palautetta, että ääni on liian dominoiva, vie liikaa tehoa muulta työltä.

Mietin asiaa kauan ja tulen samaan lopputulokseen. Olen ollut niin ihastunut lapsuuteni äänimaisemaan, että olen unohtanut koko työn pohjimmaisesta tarkoituksen: teen itselleni pesää, jossa minun on hyvä olla. En pesää, jossa saan lapsuusöverit.

Olen kuitenkin vakuuttunut, että haluan äänen osaksi työtä.

Joudun ajattelemaan. Toiminta ilman ajattelua on arvotonta.

Pitää ajatella...

PYRKIMYS TAIVAASEEN

Kerran istuessani punomassa seinää, kuuntelin Patti Smithiä, joka laulaa yrittävänsä tehdä taivaasta kotinsa.

Mystikot sanovat, että maailmaa on turha yrittää muuttaa, maailma on mikä on.

Muita on turha yrittää muuttaa. Tie taivaaseen on hylätä omat odotukset.

Tie taivaaseen on lakata rakastamasta omia pelkojaan.

Mystikot sanovat että minulla on pitkä matka. Taakkojen hylkääminen on yllättävän vaikeaa.

Huomaan kuitenkin kuinka maailmakuvani muuttuu hiljalleen kun itse muutun. Tämä työ muuttaa minua. Sitähän minä janosin. Rukoilin.

Alan nähdä toivon. Se on aalto harmaata tiivistä utua. Edelleen siihen sekoittuu pelko, joka on mustaa öljyä.

Jouhivallit kohoavat tahdissa minun kanssani.

Tämä kaikki on kovin primitiivistä.

Tämä on yhteiskunnallista, koska sairas yksilö on avuton. Toimiessaan väristä lähtökohdista, hän on tuomittu aiheuttamaan tuhoa, riippumatta siitä, mitä hän itse kuvittelee tekevänsä.

VALO

Löydän jälleen uuden apumiehen, joka myös löytää minulle lampun, saan sen ilmaiseksi hänen ystävältään. Alun perin kuvittelin, että haluan valaista tilan sisältäpäin, esimerkiksi jonkinlaisella led-ratkaisulla. Lopulta päädyn kuitenkin perinteiseen loisteputkeen, jolla on hyvä tunnelmanluontikapasiteetti.

Haluan että valo siivilöityy ylhäältäpäin jouhien ja verkkojen läpi. Tavoittelen sopivaa hämyisyyttä, silti kaiken on näyttävä selvästi.

Tämä apumies osoittautuu hyväksi rakentajaksi. Hän keksii heti keinon miten saan lampun ”leijumaan” katon yläpuolella ilman suuria rakennelmia. Loisteputken päältä, sen kannattimen alta, kulkee kaksi laudanpätkää, jotka ovat kiinni pienissä korokkeissa kattoristikon päällä. Yksinkertainen ratkaisu, jota en olisi itse keksinyt. Lisäksi lampunroikotin on helposti purettavissa.

Annan apumiehelle vastalahjaksi pienen keraamisen kyklooppiveistoksen, jonka olen tehnyt.

Kykloopin silmä on valkoinen.

...ja niin valokin tuli.

HEVOSEN KUOLEMA

Kaikki sivuseinät ovat lähes punottuina. Katto on kokonaan tekemättä, viikot vähenevät. Muutamana peräkkäisenä viikkona teurastaja sanoo, että on tuotu hyvin vähän hevosia. Hevosmiehet eivät välttämättä lopeta hevosiaan silloin kun sanovat. Tai silloin kun minä haluaisin. Materiaalini saanti riippuu hevosten kuolemista. Jouhia menee niin paljon, ettei minua hyödytä lähteä leikkaamaan pieniä tukkoja eläviltä hevosilta.

Kuoleekohan hevosia tarpeeksi ennen näyttelyä?

Käyn Sammin ratsutilalla ratsastamassa kerran viikossa, yksityistunnilla. Ennen kävin viiden henkilön ryhmätunneilla kaksi kertaa viikossa. Yksityistunnit ovat paljon syvällisempiä. On vain tila, hevonen, minä ja opettaja. Sammi on suuntautunut klassiseen ratsastukseen, joka on vanha ja tavallista henkisempi ratsastustapa. Hevosen kanssa tehdään kaikki samat koukerot ja hypyt kuin tavallisessakin ratsastuksessa, mutta hevosta ratsastetaan täysin eri tavalla. Kommunikaatio tapahtuu eniten energiatasolla (joka on eläinten todellinen kieli, telepatia on väärinymmärretty käsite) ja kehonpainolla. Pohkeet ovat vain apuna ja ohjien vetämistä ei käytetä lainkaan, vain sormet tekevät pientä liikettä.

Ihmisen on oltava johtaja, mutta kaiken on tapahduttava yhteisymmärryksessä. Hevonen on laumaeläin, se ymmärtää vain hierarkiaa. Ihmisen on omalla päättäväisen levollisella asenteellaan ansaittava johtajuus ja hevosen luottamus. Hevosen on haluttava noudattaa ihmisen toiveita.

Pienenä minut koulittiin paljon kovempaan ratsastustapaan, ohjia käytettiin voimalla ja kantapäissä oli kannukset. Nyt joudun opettelemaan uuden tavan. Usein hermostuessani turvaudun automaattisesti kovakätisyyteen. Ei pitäisi hermostua alunperinkään.

Minun on opittava: kaikki on hyvin..

Kaikki on hyvin.

Kaikki on hyvin.

Kaikki on hyvin.

Mystikot sanovat: kaikki on hyvin.

Hevonen on peili, joka ei vääristä.

Hevonen haluaa turvaa. Jos minä menen pois tolaltani, millaista johtajuutta osoitan herkälle eläimelle?

Kaikki on hyvin.

Hevosta on rakastettava. On ymmärrettävä mikä hevonen on. Ja hyväksyttävä, ettei hevonen voi olla muuta kuin hevonen, pakenijaeläin. Jos odottaa hevosen käyttäytymän kuin leijona, lopputuloksista voi syyttää vain itseään.

Tämä kaikki pätee myös ihmissuhteissa, suhteessa maailmaan.

Ei tämä ole taivas – eikä helvetti. Tämä on maailma, evoluution tulos.

Ekologisten lokeroiden maailma

laumojen maailma

lainalaisuuksien maailma

selviytymisen maailma

fyysisen taakse piiloutuvan mystiikan maailma

Kaikki on hyvin.

Kun hevonen on elänyt elämänsä, se kuolee. Yleensä se viedään teurastamoon. Joillekin hevonen on keino ansaita elanto. Kun se on täyttänyt tehtävänsä, se lopetetaan. Kuolemassa ei ole mitään pahaa, ei mitään! Pahuus on elämässä, siinä miten elämää käytetään.

Minä otan hevosilta vastaan viimeisen palveluksen. Otan niiden jouhet, joita ne eivät enää tarvitse. Joita kukaan ei enää tarvitse. Minulle ne ovat aarre, muunnan ne kieleksi. Minä puhun sillä mitä teistä vielä jäi.

Kiitos kaikesta.

ELÄN UNELMAANI

Vähitellen alan huomata mitä ympärilläni tapahtuu, mitä minulle tapahtuu. Tulen tietoiseksi elämästäni, en enää sätki ympäriinsä kuin verkkoihin jäänyt hauki.

Havahdun muistamaan ajan, jolloin syvimmissä pimeydessä rukoilin voivani jonain päivänä olla taiteilija. Olin melkein ehtinyt unohtaa sen epätoivon.

Olen unohtanut olla kiitollinen siitä, missä nyt olen.

Elän kuin kuninkaallinen. Voin tehdä mitä haluan. Tämä elämä on annettu minulle lahjana.

Vastaanko lahjaan

pelkäämällä maailmaa

mitätöimällä itseäni

syytöksillä

uhrautumalla

Pelko on synti.

Epätoivo on jumalanpilkkaa.

Tapahtukoon sinun tahtosi.

Minun reittini kulki varjojen läpi.

KAUHU

Näyttely lähestyy. Joudun myöntämään itselleni, että jouhet eivät tule riittämään. Pian huomaa, että verkkokin loppuu. Marssin ympäri koulua puhelin kädessä kuin neuroottinen kana. Haen kuumeisesti varasuunnitelmaa. Vastausta etsien puhun kaikille jotka tulevat vastaan. Soitan kaikille. Jouhia ja verkkoa pitäisi riittää vielä käytäveinämänkin luomiseen.

Suojaverkkoa myydään Agrimarketeissa. Nyt ei ole sesonkiaika, joten verkkoa ei juuri ole saatavilla. Pitkien selvitystöiden jälkeen Porin Agrimarketin myymäläpäällikkö löytää Turun liikkeestä oikeaa verkkoa. Hän alkaa tehdä ihmetekoja ja saa lopulta toimitettua minulle rullallisen Porin liikkeeseen työkaverinsa kyydissä! Kiitos.

Tukin viimeiset reiät verkolla ja punon seinät valmiiksi.

Aika loppuu... Tulen niin kipeäksi, etten voi kuin maata sängyssä ja nähdä vauhkoja valveunia.

Katto on edelleen kokonaan tekemättä. Puoliterveenä kokeilen erilaisia huonoja kompromissiratkaisuja. Sohin pimeässä. Elän buranalla. Rimpuilen ja vaikeroin.

En missään nimessä halua tinkiä ajatuksesta, että materiaalit ovat lapsuudenkodistani. Raahaan yhden veistopuolen opettajista työtilaani. Selitän hänellekin koko tarinan

loppuneista jouhista ja epätoivoisesta tilanteesta. Tarkoilla kysymyksillä hän kaivaa ratkaisun ulos minusta itsestäni: käärintämuovia! Säilöheinä (jota isäni siis valmistaa) kääritään monin kerroksin ohueen valkoiseen muoviin. Voin tehdä katon kokonaan eri materiaalista joutumatta tinkimään sisällöstä.

Haen puolikkaan muovirullan isältäni. Vietän kokonaisen päivän työtilassani koittaen päättää miten punon muovin katiskaverkkoon. Teenkö sekasotkua vai jonkinlaista järjestelmällistä jälkeä. Illalla menen kotiin ilman ratkaisua -väsyneenä ja edelleen kipeänä. Istun keittiön pöydän ääreen. Katson punottua tablettia pöydällä ja löydän siitä mallin, jota voin käyttää. Seuraavana päivänä punon koko katon. En ehdi enää sovittaa sitä paikoilleen. Päätän, että se on hyvä.

PURKU JA UUELLEENRAKENNUS

Puran koko teoksen. Ystäväni auttaa minua. Pinomme jouhiseinämät suikaleina lattialle. Tunnen niin suurta huojennusta että huimaa. Ymmärrän, että pian saan elämäni takaisin. Pääsen vihdoon eroon tästä lopputyöstä.

Seuraavana päivänä lähden kahden kaverin kanssa pystyttämään teosta. Ensimmäisenä aamulla saan kuulla, että pakettiautosta on akku hajonnut totaalisesti. Ajan kaasu pohjassa autovuokraamoon. Ei ole muuta vaihtoehtoa kuin vuokrata. Neuvottelen itselleni vähän taidealennusta.

Pakkaamme työn ja työkalut mukaan, lähdemme Raumalle. Olen erittäin hermostunut. Kestävätkö jouhiseinät kuljetuksen? Ehdinkö saada työn rakennettua ajoissa? Mitä teen äänen suhteen? Mitä jos olen mitannut jotain väärin ja työ ei mahdu kellariin? Äyskin apulaisilleni ja kuvittelen koko automatkan miten lyön heitä kirveellä. Tunnelma tarttuu kaikkiin.

Olisinpa joku muu.

Tai olisipa mikä tahansa muu päivä.

Museohenkilökunta osoittautuu äärimmäisen ystävälliseksi. Alamme töihin. Ruuvaamme rakenteet pystyyn. Kiinnitämme katon ja seinät. Välillä huudamme toisillemme. Tulemme ulos pesästä ja sanomme syntyneemme uudelleen.

Kaikkionhyvinkaikkionhyvinkaikkionhyvinkaikkionhyvinkaikkion
hyvinkaikkionhyvinkaikkionhyvinkaikkionhyvinkaikkionhyvin.

Palaan museolle useana päivänä saattamaan työn loppuun. Peitän kaikki seinät ulkoa mustalla jätessäkillä, jotta valo paistaisi vain ylhäältä. Taituroin ihmeen kaupalla katiskaverkkoa pesän ovelta portaikon ovelle pieneksi käytäväksi. Alan punoa jouhia ja verkkoa käytäväseiniin. Minulla on edelleen nuha, niistä koko ajan. Verkko käy taas vähiin. Joudun repimään sitä pesän seinämistä, johon olen vuorannut sitä onneksi paikoin paksuina kerroksina. Laitan pienen käytävän katosta roikkumaan jouhia, ne tulevat koskettamaan pesäänlaskeutujan kasvoja.

Huomaan, että katon muovipunosten lomasta paistaa liikaa läpi; katiskaverkko ja loisteputki näkyvät. Reikiä on pakko peittää muovilla. Onneksi eräs ystäväni ehtii auttamaan minua. Hän tilkitsee päivässä melkein koko katon minun punoessani käytävää.

Ilman apua tämä työ ei olisi milloinkaan valmistunut.

Kun alan hahmottaa pesää kunnolla oikealla paikallaan, joudun myöntämään äänen olevan liikaa. Pohdin asiaa edestakaisin aivan viime päiviin asti.

Lopulta aion luottaa pelkän pesän tehoon.

Minun on vaikea luopua äänestä, sillä olen kuljettanut ajatusta siitä mukana koko matkan.

Päätöksen tehtyäni olen tyytyväinen. Olen varma.

IRROTTAMINEN, ANTAMINEN

Siivoan pesästä irtojouhet ja verkon palaset. Totean valon määrän olevan täydellinen suhteessa seinämien massaan.

Päästän irti.

En halua enää koskea koko teokseen. Ajatus teoksen purkamisesta näyttelyn jälkeen tuntuu vastenmieliseltä.

Ihmiset tulevat. Kriitikot tulevat. Näyttelyvieraat tulevat. Minä katselen heitä. Minä ihmettelen heitä. Olen antanut jotain hyvin henkilökohtaista, suorastaan salaista. Tuntuu kuin he kävelisivät sisään minuun. Ja ulos. Samalla tuntuu kuin näyttäisin heille äitini kohdun. Tai omani. He katsovat teosta miten haluavat. He voivat ajatella mitä ajattelevat. Pesäni olemassaolo on kuitenkin niin voimakas, niin kiistämätön, ettei sitä voi satuttaa. Sen kautta ei minulle voi tehdä väkivaltaa. Tämä on minun. Te olette vierailulla. Tullessanne sisään te joudutte kumartumaan. Teitä alkaa ahdistaa. Seinät sulkeutuvat ympärillenne. Haju nielaisee teidät. Te tunnette satojen kuolleiden hevosten olevan paikalla. Ne ovat paikalla.

Olenko minä yhtä kuin tämä teos. En ole. Teos on minun. Minä tein sen. Mutta se en ole minä. Se on se, josta minä tulin ulos. Minä rakensin, minä punoin. Minä!

Ja vain koska minun oli pakko. Koska minulla ei ollut vaihtoehtoja.

Annan sen pois. Annoin sen maailmalle.

Annoin sen takaisin Jumalalle, jonka se oikeasti on.

Avajaisten jälkeen menen työtilalleni joidenkin ystävien kanssa. Poimin käteeni muutaman jäljelle jääneen hännän ja alan itkeä.

Minä hyvästelen hevoset.

KIITOS

Sirkku Rosenberg

Sammin ratsutila

Carl Gustav Jung

Teemu Luostarinen

Puutavaraliike Huhdanmäki ja Korpela

Pulttisali Kankaanpää

Pertti Mäkinen

Liha Hietanen Oy

Loviisa Tala

Suvi-säilöheinä

Samu Raatikainen

Roope Niemelä

Anthony De Mello

Tuomo Haapala

Valo-Timppa

Patti Smith

Agrimarket Pori

Heli Ryhänen

Tuomas Lohivuo

Pirjo Krook